

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ÄRG.

STOCKHOLM, 15 AUGUSTI 1914.

Nr 16.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr.

75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 456.

9 f. m.—7 e. m.

Uppbåd.

Det blev alltså vår generation tillmätt att uppleva det stora kriget. Längre har det kastat sin skugga framför sig, länge förberetts genom väldiga rustningar, men dock hade vi väl hoppats, att liksom våra föräldrar hinna gå hädan i frid. Men ödet har annorlunda beslutat. Europa befinner sig plötsligt i brinnande, blodigt krig mot folkens vilja, utan att de, som skola strida och dö, riktigt veta var felet ligger eller vad deras offer tjänar till.

På våra skuldror blev denna tunga prövning lagd, på det att — må vi hoppas — våra barn må leva i frid, med världskriget som en blodig, ofattlig saga bakom sig.

För oss gäller det nu att taga början på och genom de dagar som stunda rädda allt vad vi kunna åt framtiden.

Medborgarplikten, att offra allt för fosterlandet då dess trygghet hotas, är för män och kvinnor lika, ehuru rättigheter och ansvar icke äro det. Mod, tålmod och behärskning kräves av alla. Men kvinnans uppgift synes eljes icke lika klar och förberedd som mannens. Hon vet, att hon måste så långt möjligt söka hjälpa, bevara, mildra lidanden, förebygga nöd, där så ske kan. Men hur bäst gripa sig verket an?

Svenska kvinnor, som nu gjort sig denna fråga ha sagt sig, att det först och främst gäller att samlas i enighet. Därför, när ett uppåd sändes ut över landet till kvinnorna att stå upp och fylla sin plikt, så var detta undertecknat av kvinnor ur skilda läger, som nu sammanfördes av en enda önskan att gagna folk och land. Att detta exempel följes överallt, är den första förutsättningen för att ett gott verk skall

*Väl formar den starke med svärdet sin värld,
väl flyga som örnar hans rykten;
men någon gång brytes det vandrande svärd
och örnarna fällas i flykten.
Vad våldet må skapa är vanskligt och kort,
det dör som en stormvind i öknen bort.*

*Men sanningen lever. Bland bilor och svärd
lugn står hon med strålande pannan.
Hon leder igenom den nattliga värld
och pekar alltjämt till en annan.
Det sanna är evigt: kring himmel och jord
genljuda från släkte till släkte dess ord.*

*Det rätta är evigt: ej rotas där ut
från jorden dess trampade lilja.
Erövrar det onda all världen till slut,
så kan du det rätta dock vilja.
Förföljs det utom dig med list och våld
sin fristad det har i ditt bröst fördold.*

Esaias Tegnér.

bli uträttat. Inga skrankor få skilja, allt gammalt groll måste glömmas.

Det omfattande arbete, som Kvinnornas uppåd satt sig före skisseras i ett följande uttalande Till Sveriges kvinnoorganisationer. Inom det finnes uppgifter för alla, ty alla måste ha en uppgift, liten eller stor och fylla den.

Den organisation, till vilken Uppådet vänder sig genom Rösträtt för Kvinnor äger medlemmar, som icke blott kräva sin rätt, men också veta att fylla sin plikt, som äro vana att ta itu med nya, ansträngande uppgifter, och bringa dem till ett gott slut. Vi veta därför, att de komma att göra vad på dem ankommer, var i sin stad.

Låt oss icke frestas att fälla modet även då det ser som mörkast ut, även då det inbrytande barbariet över vår världsdal, vill fylla vårt hjärta med sorg och fasa. De skönaste blommor på mänsklighetens stam ha sprungit upp i de hårdaste provningsstunder. Låt oss minnas, vi, som nu äro svenskar, att vår tid är kort, men åt Sverige, vårt fädernesland, måste tryggas en framtid som det haft en forntid.

Låt oss till sist minnas att det viktiga för en människa till slut, är icke vad hon bar eller undgick av prövningar, utan hur hon förmådde bära dem, som blevo hennes.

Till Sveriges kvinnoorganisationer.

I känslan av att de allvarstygda tiderna fordra alla svenska medborgares — kvinnornas såväl som männens — samverkan för att värna land och folk, har ett antal kvinnor i Stockholm sammanslutit sig till ett *Kvinnornas uppåd*.

Dessa kvinnor representera föreningar av social och politisk natur, och de representera även skilda åskådningar, stånd och yrken.

Omsorgen om fosterlandets väl har fört dem samman, och det är just denna enighet i det väsentliga, som utgör deras styrka.

Kvinnornas uppåd har regeringens auktorisation och kan påräkna dess stöd och hjälp. Dessutom har Uppådet satt sig i förbindelse med kommunala myndigheter av olika slag och har för avsikt att samarbeta med dessa och redan befintliga specialorganisationer.

Det är i närvarande stund omöjligt att överskåda alla de arbetsuppgifter, som kunna vänta den nya sammanslutningen, vilken har tillfällighetens karaktär och upphör av sig själv, då den ej längre är av nöden.

Men till en början kommer arbetet att inriktas på följande uppgifter:

1) Uppådet mottar anmälan om och inregisterar sådana personer som kunna ägna längre eller kortare tid åt den ena eller andra formen av arbete. De anmälda ordnas sedan i grupper, så att man kan överskåda befintliga arbetskrafter att användas i mån av behov.

2) Uppådet utser en eller flera per-

soner, som under samarbete med den kommunala livsmedelskommissionen söker att ordna den viktiga livsmedelsfrågan.

3) Uppådet sätter sig i förbindelse med olika organisationer för arbetsförmedling och söker att reglera platsanskaffningar för kvinnor. Det är nämligen av vikt att ej för mycken kvinnlig arbetskraft samlas i städerna, där tillgången i år torde bliva vida större än efterfrågan.

4) Uppådet sätter sig i förbindelse med statsliga och kommunala myndigheter och erbjuder sig att i mån av behov deltaga i hjälparbetet för de familjer eller enskilda, som kommit att bli lidande genom följderna av mobilseringen och arbetsnedläggelsen.

5) Under rubriken *Kvinnornas uppåd* meddelas genom pressen praktiska råd och upplysningar om sådant som rör Uppådet verksamhetsområden.

Så småningom kommer naturligtvis organisationen att antaga fastare former och åtaga sig nya uppgifter. Men då det nu framför allt gäller att handla snabbt och vara redo, har arbetet ofördröjligen igångsatts.

Om Kvinnornas uppåd skall kunna bli till verkligt gagn måste det dock omfatta hela landet, så att det bildar en sammanhängande kedja av var för sig självständigt arbetande organisationer.

Centralkommittén för Kvinnornas uppåd i Stockholm riktar därför en varm och kraftig maning till alla Sveriges kvinnoorganisationer att på så många platser som möjligt bilda ett *Kvinnornas uppåd*, som kan organisera kvinnorna och tillgodogöra sig deras krafter.

Organisation och arbetsprogram måste lämpas efter förhållandena på olika orter, men vissa principer böra dock följas:

att i första rummet skaffa arbete åt dem, som genom arbetsnedläggelse i fabriker, affärer, m. m. blivit utan sådant;

att bistå de familjer, vilka genom mobilseringen eller arbetsbrist blivit berövade sina existensmedel och för vilka statens och kommunens hjälp ej är till fyllest;

att inregistrera alla frivilliga arbetskrafter och ordna dem i bestämda grupper så att de finnas tillgängliga om och när så behöves;

att uppmana kvinnorna till besinning och söka att bereda sysselsättning åt så många som möjligt;

att få alla kvinnoorganisationer på platsen att sammanluta sig och uppdelat arbetet, så att den ena ej går i vägen för den andra. Och framför allt låta alla partistrider och enskilda meningsskiljaktigheter fara och enas i den enda omsorgen:

Sveriges väl.

Centralkommittén för Kvinnornas uppåd.

Alla förfrågningar ställas till Kvinnornas uppåds sekretariat, *Sibyllegatan 53 n. b., Stockholm.*

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.

A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.
37 Drottninggatan, 1 tr.

A. T. 225 19. R. T. 67 13. (A. F. 1629).

Kurs i Massage o. Sjukgymnastik

meddelas under sommaren.

Dr Köhlberg och Dir. Segerdahl

Tegnérsgatan 23, Stockholm.

Begär prospekt. Ettårig kurs börjar den 5 oktober.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander

Mästersamuelsgatan 71, Stockholm. 10—4.

Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postförskott. Specialitet: Barnuppfostringsmål.

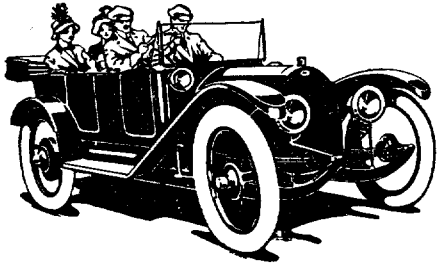
LAGERSONS

SKOMAGASIN

Jakobsgatan 18 - Fredsgatan 8

STOCKHOLMS GENTLEMANNACHAUFFÖRSKOLA

Inneh. E. Göransson & J. Rehn.

Utbildar chaufförer på kortaste tid. Separatkurs för damer. Skickliga lärare. Billiga priser. Eleverna få köra en timme varje dag c:a 1 månad. Anmälningar emottagas hos Automobilf. Hj. Kjellgren, Arsenalsgatan 8 D, Stockholm.

Uppvaktning hos statsministern.

Samma dag som här infört upprop till Sveriges kvinnor utsändes till pressen, uppvaktades stats- och civilministerarna av en bland uppropets undertecknare utsedd deputation, bestående av följande personer: fru Ezaline Boheman, fru Coralie Elliot, fru Elin Engström, fröken Eira Hellberg, fröken Anna Lindhagen, fru Agda Montelius, d:r Ada Nilsson och fru Eva Upmark.

Deputationen hade i uppdrag att an hålla om regeringens stöd för den nya kvinnoorganisationens arbete, vilket avser att på skilda områden söka mildra de svårigheter, som allvarstiden för med sig.

Statsministern mottog deputationen, som anfördes av fru Eva Upmark, på det vänligaste och älskvärdaste sätt. Det hade värmt hans hjärta att kvinnor ur alla partier och av skilda åskådningar hade enat sig i detta fosterländska syfte och han tackade kvinnorna för den erbjudna hjälpen, vilken han lovade regeringens stöd och auktorisation.

Tanken att i dessa orosfyllda tider under enhetlig ledning organisera kvinnorna till gemensamt arbete i fosterlandets tjänst uppstod på en gång på flera håll. Representanter för såväl L. K. P. R:s Verkställande utskott som föreningen Frisinnade kvinnor och Kvinnorna och landet vände sig nästan samtidigt till ordföranden i Svenska kvinnornas nationalförbund, fru Upmark, som själv haft samma tanke, och resultatet blev att ett möte sammankallades, där ett Kvinnornas uppåd bildades. Den nya organisationen, som från alla håll omfattats med det livligaste intresse, är nu sedan en vecka i full verksamhet, och det är att hoppas att Kvinnornas uppåd inom kort skall hava utgrenat sig över hela landet.

Kvinnornas uppåds centralbyrå är belägen Sibyllegatan 53 och är öppen även för förfrågningar från landsorten alla vardagar kl. 10—5. Söndagar 1—5. Telefon: riks 142 72, allm. 168 28.

Zenegin Viktigt o. erkänt läkemedel för

Lungsiktiga o. Bröstsvaga.

Försäljes å alla svenska apotek.
Pris Kr. 7:50 pr flaska om 800 gr.

Ortsextraktfabriken Zenegin, Stockholm.

ENERGON

förordas av läkare såsom ett

kraftigt näringspreparat, verksamt styrkande vid allmän svaghet, blodbrist, sömnlöshet, rubbningar i nervsystemet och under rekonvalescens.

Tillverkas av A.-B. PHARMACIA, Stockholm.

Kontrollant: Professor Fil. D:r K. A. Vesterberg.

Till Sveriges kvinnor.

När i dessa dagar klockorna ringa till samling, gäller kallelsen Sveriges kvinnor likaväl som Sveriges män. Med mod och rådhighet måste vi alla möta prövningarna, såsom svenska kvinnor alltid haft för sed. Männens värnplikt kallar dem att lämna sitt arbete för att värna fosterlandet. Kvinnornas plikt blir att, så långt deras krafter förmå, lindra de svårigheter, som tidernas allvar för med sig. Men för att Sveriges kvinnor skola till verklig fromma för fosterlandet kunna fullgöra denna sin plikt, gäller det att handla snabbt och enigt. I känslan härav ha kvinnorna beslutat organisera ett Kvinnornas uppåd.

Meningen är att bilda ett kvinnoråd med underavdelningar, som i samråd med myndigheter och redan befintliga organisationer skall igångsätta en hjälp- och upplysningsverksamhet samt för övrigt vidtaga sådana åtgärder, som dag för dag befinnas nödvändiga. Arbetsprogram kommer att utsändas de närmaste dagarna.

Vi äro fullt övertygade att arbete under liknande former kommer att organiseras av våra hundratals kvinnoföreningar över hela landet och att samarbete kan uppnås, så att vi bilda en enda organisationskedja. De, som bära ansvaret för landets öden, skola genom detta kvinnornas frivilliga uppåd få visshet om att svenska kvinnor känna sin plikt och äro beredda att fylla den till det yttersta.

ANNA BECK-FRIIS
SIGNE BERGMAN
EZALINE BOHEMAN
ANNA BRANTING
EMILIA BROOMÉ
ANN-IDA BROSTRÖM
MARIA CEDERSCHIÖLD
SIGNHILD CURMAN
CORALIE ELLIOT
ELIN ENGSTRÖM
TORA FRIES
ELISABETH FRÖLICH
MARIE-LOUISE GAGNER
LISA GUSTAFSSON
MIA HAHR
AGNES HAMMARSKJÖLD
GUNHILD HASSELROT
EIRA HELLBERG
AGNES INGELMAN
ANNA JOHANSSON
MÄRTA KEY
GERTRUD AV KLINTBERG

ANNA LINDHAGEN
ELISABETH LINNÉR
ADA LJUNGLUND
CECILIA MILOW
AGDA MONTELIUS
ADA NILSSON
EBBA OLLÉN
ANNA RAPPE
ELISABETH RINMAN
ANNA ROOS
JULIA STRÖM-OLSSON
SIGNE SVENSSON
MARY VON SYDOW
KARIN THORSELIUS
AXIANNE THORSTENSON
EVA UPMARK
ALICE WALLENBERG
ADÈLE VENNERTEN
ELIN WÄGNER
ANNA VON ZWEIGBERGK
AGDA ÖSTLUND

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

Från arbetsfältet.

Det är många kvinnoorganisationer, såväl som enskilda kvinnor, vilka äro i verksamhet dessa dagar. Röda korset arbetar under högtryck. Förbandsartiklar ha inköpts för 10,000 kronor och hålla nu på att ordnas och paketeras. Från förråden i Stockholm och landsorten utlämnas sjukvårdsutrustningar till landstormen och arbetet pågår alltjämt att öka förråden. Allmänhetens intresse har varit stort och ofervilligheten likaså. Wallenbergsska huset vid Kungsträdgårdsgatan har upplåtits till arbetslokal och där äro symaskinerna nu i gång dagarna i ända.

Stockholms kvinnliga landstormsförening arbetar också med att förse de uttryckande landstormsmännen med klädespersedlar och på föreningens byrå, Regeringsgatan 31, lämnar sekretären, fröken D. Svensson, alla upplysningar.

Kvinnorna och landet ha ägnat sig åt liknande verksamhet samt tillika anordnat en kurs i sjukvård, som dels omfattar praktisk undervisning, dels teoretiska föreläsningar.

Svensk sjuksköterskeförening har öppnat en tillfällig expedition för anmälning av sjuksköterskor med minst 1-årig utbildning, vilka ej tillhöra förening eller byrå och äro villiga att under nuvarande kritiska situation stå till förfogande för sjukvård i fält eller annan uppgift som förhållandena kunna kräva. Expeditionen är förlagd till Brahegatan 56.

Kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvaret har skänkt under sommaren tillverkad sjukhusutrustning för lasarettsfartyget Verdande, samt 4,000 kr. för omedelbart anskaffande av ytterligare förband och persedlar till marinen sjukvård. Dessutom har till högsta befälhavaren överlämnats 2,000 kr. att användas för kustflottans manskap.

Även Stockholms flickscouter ha mobiliserat för att vara till hjälp och nytta där så kan behövas. Flera av de här ovan uppräknade sammanslutningarna ha rekvirerat dem till sin hjälp, och litet varstans i staden ser man uniformsklädda flickscouter ila omkring. De få hjälpa till med varjehanda, sköta telefoner, springa ärenden o. dyl., och erhålla sina instruktioner å flickscoutbyrån i Auditorium, som hålles öppen varje dag mellan 1—3.

Enskilda kvinnor ha bidragit med betydande penningmedel. Så har Röda korset av konsulinnan Ekman fått mottaga 5,000 kr. och av fröken Magna Sunnerdahl samma summa.

Genom vad som i dessa dagar uträttas har man en stark känsla av att Sveriges kvinnor, likaväl som männen, äro beredda att ingripa då fosterlandet behöver dem.

På grund av det världspolitiska läget och den plötsligt på alla områden förändrade situationen i Sverige, ha vi ansett oss böra upplåta vår tidnings spalter endast för sådana meddelanden, vilka i närvarande stund framför alla andra äro av vikt och betydelse för landets kvinnor. Redan inkomna artiklar och notiser rörande rösträttsfrågan måste av denna anledning överstå till ett kommande nummer. Nästa nummers utgivningsdatum kommer givetvis att bero av händelsernas utveckling.

Red.

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 90 12. Allm. 12 50.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbad, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter. De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och ackusehöriska.

Ref.: D:r E. O. HULTGREN, D:r ARTHUR FÜRSTENBERG, D:r ARNOLD JOSEFSON.

Föreståndarinna HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinna vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

Till F. K. P. R.

Med hänvisning till innehållet i den ledande artikeln och i de båda upprop, som finnas införda i denna tidning, uppmanar V. U. alla rösträttsföreningar att deltaga i det arbete, som nu måste gå före allt annat.

På de platser, där ett sådant arbete ännu ej påbörjats, böra rösträttsföreningarna sätta sig i spetsen och inbjuda andra kvinnoföreningar till samarbete. Där arbetet planerats av någon annan organisation, bör rösträttsföreningen skynda att deltaga i det samma. F. K. P. R., som inom sig sluter medlemmar av alla partier och åskådningar, enade för ett gemensamt mål, böra vara särskilt ägnade att genomföra den vackra enhetsstake, som tagit sig uttryck i sammansättningen av Kvinnornas uppåd.

För spridande av idén i allt vidare kretsar kunna lösnummer av Rösträtt för Kvinnor rekvideras inom den 22 aug. å tidningens expedition mot insändande av porto.

V. U.

Till centralkommitté

för Kvinnornas uppåd valdes den 7 augusti följande personer: Fru Eva Upmark, fru Agda Montelius, fru Mary von Sydow, fru Ezaline Boheman, fru Coralie Elliot, fröken Anna Lindhagen, fröken Marie-Louise Gagner, fru Agda Östlund och fru Elin Wägner med fru Montelius som ordförande och fru Upmark som vice ordförande.

Konstitutionsutskottet har tillstyrkt Liberala samlingspartiets motion om rösträtt och valbarhet för kvinnor. Frågan torde komma att behandlas i riksdagen under loppet av nästa vecka.

De ensamma.

"Nu skall det visa sig, att ändå ingen är så ensam, att den icke har någon att gråta för", sade en ung man en av de första mobiliseringsdagarna. Han stod upp i en spåravn, och lämnade sittplats åt oss damer — och vi sågo enligt hans diagnos icke just ensamma ut någon av oss. Men jag är säker på att många bland oss var det!

Är det någon som tänkt på de ensamma dessa tunga dagar?

På dem, vilkas fasa, smärta och oro aldrig kan få utlopp och aldrig bli uppriktat och tillagd det samlade mått av lidande som nu föra oss framåt. På dem, vilka sitta i sina rum, eller på den fotsbredd av Sveriges jord och kultur, som de lyckats tillkämpa sig i sitt mödosamma liv? På dem vilka aldrig få känna någon personlig glädje, som taga allt sitt mått av lycka ur sin egens själs djup och från den allmänna omgivningen, som i ett samhälle, så långt hunnet som värt, spelar en ofantlig roll för alla de anonyma?

Denna underliga och varma sommar har den som kan se och vill tänka ofta haft tillfälle att begrunda de ensammas öde. De äro den enda skara, där massan aldrig blir enhet, det enda stora uppådet, där takten från grannen icke hjälper den trötta att marschera. Hela västslutningen av Skansen, där de många bankarna stå ut mot den fagreste av städer, har sommarens igenom, kväll efter kväll, i solnedgång och månken, varit fylld av ensamma kvinnor. Jag har sett dem komma vid samma timme och med samma surrogat för sällskap: en bok eller ett arbete, men ständigt lika ensamma. De taga

sina platser med den regelbundenhet, som för den ensamma ersätter traditionen, sitta sida om sida, så som de vant sig vid det, och skulle säkert känna en förändring som en saknad; men de tala aldrig till någon, och ingen talar till dem.

De ha väl vant sig av med det, kan jag tro!

Allt vad alla dessa, dem mitt hjärta älskar för deras tunga ödes skull, har av glädje i livet, är den yttre gestaltning, som svenskt kynne och svenskt väsen förlänat åt detta liv. De känna och förstå den underbara ljvheten av tavlan de varje dag se från Skansen, de följa som regel, efter vars och ens mått och förmåga, allt vad vår kultur presterar av gott och nyttigt, och det övervägande flertalet har väl därtill sitt framtids hopp i det Sverige, som vi rösträttskvinnor hoppas på skall bli vårt på ett helt annat sätt än det nu kan vara.

Det finnes säkert många, som äro så ensamma att de icke ha någon enda att ängslas för, bland alla dem som nu med glädje och förtröstan gå under fanorna, men bland dessa åter finnes det helt säkert knappt några, för vilka icke allt det som deras land givit dem, har fått utfylla vad den personliga ensamheten befriat dem ifrån.

De sitta ensamma vid sitt arbete, liksom i sin vila. De bära ensamma tungan av kyrkklockornas klämtning, de äga icke möjlighet lätta eller dela sin oro genom att fråga om saker, som den enskilde icke kan ha något begrepp om.

Det är förunderligt hur en oro, buren ensam och utan att man kan redogöra för dess orsaker, kan växa sig snart sagt outhärdlig. Det var annorlunda förr i världen, och säkerligen lättare att bära, Kriget var en sak, som endast angick de krigförande, och endast utspelades på slagfältet. Nu ha vi alla genom telegraf och kommunikationer, och genom den ökade känndomen om respektive länders kultur möjligheter att om var och en av de fallna känna, "att han var en annan moders son", som Bertha von Suttner riktigt nog har karakteriserat den kvinnliga samhörighetskänslan inför fenomenet.

Det kan tyckas som om kvinnorna i tider som dessa bliva överflödiga, eller gå fria från det personliga offret. Det är sant att vi icke så mycket kunna göra, men vi ha visserligen vårt kors att bära. Och de, som icke ha någon att sörja för, och för vilka alla söner äro "andra mödrars", ha icke det lättaste korset.

De lida endast på grund av sitt medborgarskap — det bästa livet givit dem. Det är gott att veta att så många tusenden av dem hålla modet uppe, nu som i alla svårigheter, i hoppet och väntan på det verkliga medborgarskapet och det nya samhället, som lever i våra drömmar och sporrar oss till arbete — främst för fosterlandet — men också för vår andel i det!

Gwen.

Ett kvinnornas uppåd i Västerås.

Ett antal kvinnor i Västerås, representerande olika kvinnoföreningar i staden, bildade på ett sammanträde å slottet måndagen den 10 aug. ett Kvinnornas uppåd för utrustning av landstörmsmän och understöd av dessas familjer.

Rösträttsbyråns expeditionstid är tillsvidare kl. 4—5 e. m. Telefon: riks norr 600, allm. 147 29.

Juridiska uppdrag.
Soliditetsupplysningar.
Placering av prima inteckningar.
Försäkringar alla slag.
INKASSO-TAXA: 1 procent (minimum Kr. 1:—) jämte porton och direkta utgifter, när laga åtgärder icke behöva vidtagas.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)

1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60:— utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05

Riks Tel. Norr 507

NYA HUSAPOTEKET

STOCKHOLM

System: MIRTILLINE

Är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt, ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår, Blodförgiftning, Finnar, Pormaskar, Röd näsrot, Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyg, Svåra magplågor, Blindtarmsaffektationer, Halsåkomor etc. Klåda och plågor upphöra genast.
Prospekt och intyg från botade personer sändas mot 10 öre till svarsporto. Provburkar å 1,30 och 2 kr. mot postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till

Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.

Vår Mirtilline bör ej saknas i något hem.

Var skall man få ett gott kaffe!

Nykterhetskaféet & Konditoriet

S:t Eriksgatan 30. Allm. Tel. 237 28.

Obs! Enskilda rum finnas för komitéer och sällskaper.

Tillklippning o. Provning

av såväl kostymer som kjolar m. m.
verkställes BILLIGT.

Damskrädderi Westerlund

Västerlånggatan 41.

Allm. Tel. 106 33.

Skräddare och Sömmerskor

erhålla såväl teoretisk som praktisk undervisning i tillskränning i Damgarderoben vid att hänvända sig till A. BERGKRANTZ, Barnhusgatan 6, 1 tr. ö. g. Tel 230 82.

OBS. Kursen kostar 50 kr.

Svenska Bokföringsbyrå

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10—2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbelt bokf. system för handel, industri, hantverk, lantbruk m. s. fr. 2 kr. pr mån. BOKSLUT, REVISIONER och deklARATIONER utföres raskt till moderata pris. UPPLÄGGER BOKFÖRINGAR för alla branscher efter moderna, arbetsbesparande metoder. LÄMNA RÅD i bokföringsarbete.

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

förfärdigas. Valsittande, gott arbete och billiga priser. OBS! Promenaddräkter — efter beställning från 45 kronor. —

Lovisa Lundgren

Engelbrektsgratan 12 Allm. Tel. Ö. 6400.

Skattefritt!

Heleneborgsg. 15. A. T. 31 64

Rekommenderas som en erkänd god och närande måltids- och läskedryck.
Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24

— 1 tr. till vänster —

STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping • Damskrädderi • Modeaffär

OBS! Specialité: SORGBESTÄLLNINGAR

Allm. Tel. 211 33

SVEA KAPPMAGASIN

(A. BERGKRANTZ)

Järnagatan 13, Södertälje. Telefon 750.

Första Klass Damskrädderi & Kappaffär

REKOMMENDERAS.

Beställningar av Kappor, Promenad-, Sport- & Rid-dräkter emottagas och utföres till bestämd tid. Stilfullt, vällittande och omsorgsfullt utfört arbete garanteras.

MODERNA TYGER. BILLIGA PRISER.

Rikstel. KAFFELAGRET Allm. tel. Norr 337. *9908.

Appelbergsgatan 40, Stockholm

Försäljer:

Extra godt rostadt Kaffe
å kr. 1:95 pr kg.

Alla som verkligen vilja hava ett utsökt godt Kaffe till billigt pris torde omgående rekvidera.

Sändes mot efterkrav eller förskottslikvid. Minsta parti som exp. är 2 kg.

Vid köp av 20 kg. fraktfritt vid närmaste järnvägsstation.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och vackra handarbeten. Ritningar till broderier för klädningar utföres i extra vackra mönster.

Huvudaffär: DROTTNINGGATAN 30.

Filialet: Humlegårdsgatan 11, S:t Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

E. SJÖSTRANDS
Damskrädderi & Kappaffär

Västerlånggatan 69, I. Hantverkaregatan 8
STOCKHOLM

Första klass Damskrädderi.

Försälja Damdräkter, Kappor, Ulstrar och Flickkappor av goda svenska tyger till moderata priser.
Obs! Beställningar äfven då eget tyg tillsläppes.
Allm. Tel. 234 79, 241 65.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnena äro Sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Samaritkurs. Alla ämnena äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser av föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna.
Adr. E. HULTS KVINNIGA UTBILDNINGSSKOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 11886. A. T. 289 40.

P.A. Collijns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.

(A. F. 1448).

Husvarna

Central Bobbin
Symaskiner

utmärka sig genom utom-
ordentligt lätt gång, mycket
stor hastighet, korta nålar,
stor hållbarhet mot slitning
och stor spole. Arbeta där-
för alltid till ägarens be-
litenhet.

En svensk symaskin
bör finnas
i hvarje svenskt
hem.

Damhattar

pressas, tvättas. Tagel- och flät. hattar sys om efter nyaste
modeller. Panamahattar tvättas omsorgsfullt. Kom i tid.
HATTFABRIKEN
Klara Östra Kyrkogata 5, 1 tr.

SKODON

köpas ovillkorligen fördelaktigast hos

Fabrikslagret RECORD

32 Gamla Kungsholmsbrogatan 32 — Stockholm.

Tjänstebyrå "Idun"

Storgatan 8. — Allm. Tel. 77 48. — Stockholm.
Förmedlar platser åt kvinnor i alla branscher.
Inh.: Augusta Weman.

KORK Saft- och Läskedryckskork, Flaskkork
och Thermosfl.-kork m. m. billigast
Korkfabriken, Vallingatan 26
Stockholmstelefon 229 32.

Johanna Brunssons Praktiska Konstvävningsskola
Kungsg. 70, Sthlm. Emottager elever samt utför be-
ställningar & alla slags konst- och enkla vävpader.
Vävtolar med tillbehör samt garner tillhandahållas.
Beställnings- och försäljningslokaler:
70 Kungsgatan 70 Klarabergsgat. 21
A. t. 487. R. t. Norr 363. A. t. 101 59.

Fort, väl och billigt

får Ni det, om Ni låter sy Edra kläder hos
ANNA JOHANSSON
56 Kungstensgatan, Stockholm.
Telefon: Vasa 90 24.

Frida Janssons
HEMBAGERI
14 Kommendörsgatan 14
Beställningar & tårter och Namnsdagkakor emottagas.
Allm. Telefon 29 31.

Nu är tiden inne

då Ni skall anlägga Edra blomstergrupper. Ni erhåller
en plankarta över hur en mycket vacker blomstergrupp
anlägges jämte 5 olika sorters frö som lämna praktiska
blommor i brillanta färgnyanser åt säs på kalljord mot
insändandet av 1 kr. pr postanvisning. Resultatet över-
raskande. F. Hansens Fröaffär, Box 261 Stockholm.

Blushasaren "SVEA"

57 Karlbergsvägen 57 (hörnet av Vikingagatan).
Allm. Telefon Vasa 88 60.
Beställningar & finare och enklare klädningar
och blusar.
Förstklassigt arbete garanteras!

Amatörer!

Framkalla. Ytterst billigt. Kopiera.
Prima utföranden. Kopieringsanstalten Gamla Kungs-
holmsbrogatan 15-17, 3:dje huset från Drottninggatan.
Tel. Br. 32 45. STOCKHOLM.

Tennis-Paviljongens Våffelbruk

med servering i parken mellan Stadion och Tennis-
paviljongen av nationalkända flickor.
Våfflor, kaffe, té, choklad samt alla läskedrycker.
Billiga priser. C. Bayoud.

AFFÄRSREGISTER

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kommendörsgat. 25, Upplandsgat. 15,
Fleminggat. 59, Lidingsg. Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Bad-Caféet

Malmorgsgatan 3
Rekommenderar sina goda frukostar, middagar
och supéer till moderata priser.
A. T. 97 74. Vördsamt Ch. Skoglund.

Obs. Syster Frideborgs
Sjuksköterskebyrå
Även Sjukhem
R. t. Vasa 99. Kungstensg. 22, 1 tr. A. t. 236 72.

Damhattar

såväl eleganta som enkla. Barn- och Konfirmations-
hattar (fina och billiga), sorghattar och sorgartiklar all-
tid på lager. Vinterhattar realiseras. Götgatan 20, 1 tr.,
Stockholm, f. d. Stortorget 3, 1 tr.

Anna Lindgrens
HEMBAGERI
Gamla Stockholmsgatan 11, Södertelje
Rekommenderas.
Södertelje Allm. Tel. 674.

Osvikligt medel

mot Engelska sjuken (Åltan). Besök eller tillskriv Fru
A. Sandberg, Götgatan 35 ö. g. I, Stockholm.
Mottagning kl. 11-2 e. m.

Ivar Grönqvist
HERR- & DAMSKRÄDDERI
Östermalmgatan 25-27 (Hemgården). Allm. tel. 260 02
Utför beställningar och reparationer av alla sorters
Herr- och Damkläder till billiga priser.
Beställningar utföras även när tyg tillsläppes.

Emma Hagelins Syateljier
flyttad till
Hornsgatan 45, 2 tr.
och rekommenderar mig fortfarande i benägen hägkomst.
Allm. Tel. 17 74.

E. H. Karlssons
BEGRAFNINGSBYRÅ
29 Klara N. Kyrkogata (2 dra. huset fr. Kungsg.)
ombesörjer begravningar. Order från landsorten
expedieras skyndsamt. A. T. 84 09. Riks N. 7 09.

Vaxholms Hotell
rekommenderas, inackordering mottages.
Vördsammast AUGUSTA KARLSSON.

Rättegångar
bouppteckningar, arvstvister, boskillnad, äktenskaps-
förord, lösöre köp, testament, skilsmässor, barnupp-
fostringsmål, inkasseringar m. m. utföras fort o. billigt av
VÄRMLANDS ADVOKAT-INKASSOBYRÅ
R. T. 37 12. Götgatan 33, III tr. A. T. Br. 29 00.
Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

SKÅNSK MAT
Pensionat Malmgren
Olovsgatan 3, 2 tr.
God och billig hel- och måltidsinackordering på kor-
tare eller längre tid. Allm. Tel. 142 56.
Skånsk Fru.

Ovanligt billiga priser!
Till och med den 1 Jun. Från 2 kr. pr dass.
Ny modern fotograf-salong KRONAN
har i dagarna öppnats i Folkungagatan 12 A, 1 tr.
Välgjort arbete, prima material och reel behandling
utlovas. Förstoringar billigt!

Damgarderoben
48 Upplandsgatan 48
ALLM. TEL. 287 25 — STOCKHOLM
REKOMMENDERAS.

SELMA MAGNUSSON
Tårtbageri - Kocksgat. 62
STOCKHOLM
Utmärkt goda kaffetårter till 1 kr. stycket.
Allm. Tel. 811 87.

Carl Thorsell Damskräddare
Dalagatan 36 (mitt för Vasaparken). Allm. T. 152 37.
Beställningar utföras omsorgsfullt och väl till
moderata priser.
Elegant snitt. Förstklassigt arbete.
Obs! Mångårig praktik i såväl in- som utlandet. Obs!

J. Wahlgren
7 Södermalmstorg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen filial.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställes punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Ilexpressen
KÄRL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 48.
Sthlms Telefon 65 03, 116 86
vid behov av
Ilbud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasinering.

Fröken Bjurholms
Privata Förlossningshem,
Norrtullsg. 37, III tr., h., Stockholm. God inack. och
vård. Tyst och ogenerat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 27 15. Riks Tel. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.
Leclonchés vätelement, passande för ringledningar
telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 37.

SÖDRA MODEMAGASINET
26 Bellmansgatan 26
Rekommenderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 187 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi
Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1908.
Rekommenderas till benägen hägkomst med beställ-
ningar av Bal-, Soupe-, Sport- o. Promenaddräkter m. m.
Alla beställningar såväl finare som enklare utföras först-
klassigt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säflund
STOCKHOLM
TORSGATAN 23 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker.
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON
BAGERI OCH KONDI TORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:sta klass ingredienser. — Alla slags
efterrätter. — Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 138 48.

EDLA SEVERINS SYATELIER
för finare klädningar och blusar.
Hornsgatan N:o 26, 2 tr. t. v.
Allm. Tel. Söder 53 43. STOCKHOLM.

DAMFRISERSALONGEN
Tegnérsgatan 35, 1/2 tr. Allm. Tel. Br. 48 50.
rekommenderar sina eleganta frisyrer. Champonering,
huvudmassage och hemkammningar utföras omsorgsfullt
och billigt. Manicure gives. Peruker uthyras.
Vördsammast ALICE RUNN.

Hantverksskolan för Blinda Kvinnor
STOCKHOLM
Klara Östra Kyrkogata 3. Allm. Telefon 211 37.
Tillverkar alla slags korgarbeten. Rottningsflättning.
Billigt och starkt garanteras.

Märta Erikssons
Hotell och Pensionat.
13 STUREPLAN — STOCKHOLM
Rekommenderas.
Riks Tel. 37 27. Allm. Tel. 113 28.

"Mor på Höjden"
Kaffeserveringen i det natursköna Haga, Stockholm.
Öppet endast under sommaren.
Vördsamt MARIA NILSON.

Östermalms Wienerkonditori
36 Östermalmgatan 36
(Hörnet av Brahegatan)
STOCKHOLM
Allm. Telefon 249 78 Rekommenderas.

BLOMKRUKOR
köpas bäst och billigast hos
I. M. MALMGREN
Allm. Telefon 558. Södertälje.

Juridiska Inkasso- & Advokatbyrå
Kardansmakareg. 6, Stockholm. Effektivaste
Inkasseringbyrå. Rättegångar, soliditetsupplys-
ningar, boutredningar, skilsmässor och alla juridiska
uppdrag. Billigt o. punktligt. R. t. 11 05 A. t. Br. 35 15.

bedgångsreumatism
och Nervvärk behandlas. Genom långva-
rig praktik uppnått goda resultat.
Ruth Jonsson: Sjuksköterska, Massörs.
Referenser.
A. T. Öst. 46 49. Engelbrektsgratan 12, n. b.

Använd Renol!
Damer! Hårvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt
och smidigt. Bästa medel mot håravfall. Fäster
håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2:50.
Frisör Th. de Woul, Styrmansgatan 2, Stockholm.
Allm. 240 34.

Härmed rekommenderas mitt 1:sta klass Damskrädderi
och garanteras ett välgjort och välsittande arbete till
moderat pris. OBS! Plyschkappor uppångas.
OBS! Trettioårig praktik.
Vördsamt MATH. PETTERSON, Damskrädderi
48 STUREGATAN 48. Allm. Tel. 193 14.

Ericssons Modeaffär
Birger Jarlsgratan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommenderas. Nyinkommet lager. Välgjort arbete.
Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

Ida Andrén
Fotografateljier - Grefturegatan 24 B
REKOMMENDERAS.
Moderna fotografier. Moderata priser.
Allm. Tel. 226 14.

Alla sorters
Dam- o. Barnkläder
beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONS-AFFÄREN
56 Kungstensgatan, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELJEREN
24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stoppning av
duktyg samt fällning emottages. OBS. Rockmonogram.
Välgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.
MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandl. m. vibrations-
massage. Smärtfri borttagning av generande hårväxt.
Medicinsk hårbehandl. och hårfärg. Huderem, hårv.,
pastor, salvor och puder märkta «Astra». Fru Ingrid
Weywadt, Grevturegatan 27, II. Allm. tel. Öst. 30 25.

Stockholms Blusbasar
81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största
sortiment av strandkoftor. (Beställningar även efter
mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 78.

Lotten Janssons
Hem- och Finbageri
20 B GREFTUREGATAN 20 B
Allm. Tel. 183 59.
Obs! Endast första klass ingredienser. Alla slags Ka-
kor och Tårter på beställning.

Pensionat Klara
18 Klara Södra Kyrkogata 18, 1 tr. Hiss.
(intill Klara kyrka)
Allm. Tel. 80 72. STOCKHOLM. Allm. Tel. 80 72
REKOMMENDERAS!
Komfortabelt möblerade rum till moderata priser.
Hel inackordering eller endast Frukost och Middag.

Hulda Johansson
Rydsbo, Landsvägen 18, 1 tr., Sundbyberg
mitt för Apoteket
emottager såväl finare som enklare sömnad såsom klän-
ningar, blusar, promenaddräkter, ulstrar o. barnkläder.
Allm. Tel. Sundbyberg 398.

Konserveringsapparater.
Köpas bäst och billigast hos KARL LARSSON,
Södertälje. Priskurant gratis på begäran, (nämn denna
tidning), vid parti billigare.

500 Divaner, nyklädda, välgjorda, i moquette, kostad
kr 90.- nu 60.-, 1 röd eller grön cotelin, kostad kr.
65.- nu 42.-. 500 Resärmadrasser, uppgiv mått,
1-mans kr. 12.-, 2-mans kr. 15.-. Ottomaner kr. 18.-.
Liggstolar kr. 16.-. Spjälsoffor kr. 23.-. Liggstolar
kr. 13.-. Patentsoffor kr. 65.-. Begär realisationslista.
MÖBELFABRIKEN, adress LILJEHOLMEN.
Butik i Stockholm, Skepparegatan 41.

Gaskök, Primuskök, Lås o. Nycklar
repareras omsorgsfullt
Förteningar o. alla slags Lödningar
utföras & Reparationsverkstaden
61 Luntmakaregatan 61, in på gården
Allm. Tel. Vasa 604 76. Ring, så hämta vi.

Juridiska uppdrag
av alla slag, skilsmässor och barnuppfostringsmål, lös-
öre köp, boskillnader, inkasseringar m. m. utföras bil-
ligt och sakkunnigt. Kontorstid 10-5.
ARGUS, Juridisk och Privatdetektiv Byrå
Högaldsgatan 52, 2 tr. Allm. Tel. 816 59.